

Professori Ilkka Virtanen

POHJANMAAN SOTILASSOITTOKUNNALLE MUISTOLAATTA VAASAN PERIN- NEMUURIIN

Avajaissanat muistolaatan paljastustilaisuudessa

Vaasan Kasarmintorilla Puolustusvoimain Lippujuhlapäivänä 4.6.2013

Kunnioitetut sotiemme veteraanit, arvoisat kutsuvieraat, hyvä Lippujuhlapäivän yleisö!

Värderade veteraner från våra krig, ärade inbjudna gäster, bästa fanfestpublik!

Militärmusik tog sin början i det Svenska Riket under Gustav Vasas tid i mitten av 1500-talet. Musikanterna verkade i början som signalister för att förmedla order i stridsbelägenheter. På 1600 och 1700 talen musikverksamhet blev mångsidigare och till exempel marschmusik kom med till repertoaren. Till Finland kom militärmusik egentligen mot slutet av 1700 talet. Österbottens regemente återvände från Pommerska kriget och medtog en tysk kapellmästare Johan Jahn och hans musikkår. Historikerna berättar, att musikkår framträdde till exempel när Ilmolans kyrka invigdes år 1766.

Autonomian aikana sotaväkeä ja sen mukana sotilassoittokuntia lakkautettiin ja perustettiin toistuvasti. Vaasa sai värväykseen perustuvan 2. Vaasan Pataljoonan v. 1817. Pataljoonaan kuului myös 20 soittajan soittokunta. Nämä yksiköt saivat toimia vain runsaat 10 vuotta ennen kuin ne lakkautettiin. Krimin sodan aikaan v. 1855 Vaasaan perustettiin ruotujakoinen 2. Vaasan Tarkk'ampujapataljoona, johon myös kuului signalisteista koostunut soittokunta. Vuonna 1868 suomalainen sotaväki jälleen lakkautettiin. Autonomian ajan sotaväen kolmannen vaiheen muodosti asevelvollisuuteen perustuva armeija. Osana tätä Vaasaan sijoitettiin 3. Vaasan Tarkk'ampujapataljoona, jonka yhteydessä toimi 28 miehinen sotilassoittokunta.

Itsenäisen Suomen armeija kehittyi vapaussodan yhteydessä. Tässä yhteydessä Vaasalla oli luonnollisesti merkittävä rooli. Maaliskuussa 1918 aloitti toimintansa Korsholman Sotilassoitto-opisto, jonka toiminnalla luotiin pohja koko itsenäisen Suomen sotilasmusiikille.

Pohjanmaan Sotilassoittokunnan yhtäjaksoiset perinteet alkavat vuodesta 1953, jolloin Vaasan Varuskuntasoyttokunta perustettiin Pohjanmaan Jääkäripataljoonan alaisuuteen. Soyttokunta sai perinnöksi Helsingin Varuskunnan Soyttokunta II:n kaluston ja nuotiston. Jääkäripataljoonan siirryttyä Sodankylään uhkana oli myös sotilassoittokunnan siirtyminen pois Vaasasta. Uhka saatiin kuitenkin torjuttua ja Vaasan Rannikkopatteriston tulo v. 1964 varuskuntaan vahvisti osaltaan soyttokunnan asemaa.

Monia siirto- ja lopettamisuuhkia on tämän jälkeenkin koettu. Ne on sinnikkäällä työllä pystytty torjumaan. Viimeisimmän Puolustusvoimien organisaatiouudistuksen seurauksena Pohjanmaan Sotilassoittokunta kuitenkin lakkautetaan kuluvan vuoden lop-

puun mennessä. Mutta jos historiasta jotain opimme, niin aina ennen on lakkautettujen yksiköiden tilalle saatu myöhemmin uusia yksiköitä. Toivokaamme ja tehkäämme työtä sen hyväksi, että Vaasaan vielä tulevaisuudessakin saataisiin sotilasmusiikkia tuottava yksikkö jossakin sopivassa muodossa. Sillä ei ole todennäköistä, että uudistuksen myötä syntyvät uudet isommat, mutta harvalukuisemmat sotilassoittokunnat pystyvät täyttämään sotilasmusiikin alueellista tarvetta siinä määrin kuin oma yksikkö on kyennyt ja ollut valmis sen tekemään.

Den här Traditionsmuren vid Kaserntorget är ett unikt minnesmärke i Finland. Den har uppförts för att erinra senare generationer om de krigs- och fredstida truppförband och andra militära enheter som har varit verksamma eller grundats i Vasa. Idag får muren på sin sida en ny minnesplatta. På grund av Österbottens Militärmusikkårs 60 års långa verksamhet och militärmusikens sekelgamla traditioner är det naturligt att musikkårens minnesplatta får sin plats vid sidan av de andra truppförbanden på den här traditionsrika muren.

Pyydän nyt Vaasan Rannikopatteriston ja Vaasan Sotilasläänin aiempaa komentajaa, kommodori Hannu Luukkosta suorittamaan muistolaatan paljastuksen sekä kaupunginjohtaja Tomas Häyryä Vaasan kaupungin puolesta vastaanottamaan muistolaatan. Samalla lausun kiitokset Pohjanmaan aluetoimistolle siitä, että paljastustilaisuus on voitu sijoittaa osaksi Puolustusvoimien Lippujuhlapäivän ohjelmaa. Veljekset Gröndahlin Säätiölle lausun parhaimmat kiitokset laatan teettämisen mahdollistaneesta taloudellisesta tuesta samoin kuin Timo Jousmäelle ja hänen johtamalleen kaupungin viheryksikölle laatan kiinnityksestä muuriin. Lahtelainen Paasikiven valimo on vastannut laatan ammattitaitoisesta valmistuksesta.

Paljastuspuheen pitänyt kommodori Hannu Luukkonen sekä airuet Pernilla Nilsson (PohmSk) ja Matias Muotio (PMK) vastapaljastetun muistolaatan äärellä